

Tervist toetava ja ohutu keskkonna valdkonna (teenus 145) ohuproгноos aastaks 2025

Tervist toetava ja ohutu keskkonna (haridus- ja sotsiaalteenuste terviseohutuse edendamise) ohuproгноos määrab kindlaks, milliseid haridus- ja sotsiaalasutusi ning millistest põhimõtetest lähtuvalt kontrollib Terviseamet 2025. aastal. Ohuproгноos põhineb haridus- ja sotsiaalteenuseid osutavate asutuste 2024. aasta riikliku järelevalvemenetluste tulemuste analüüsil ja/või ameti poolt väljastatud terviseohutuse hinnangutel.

Ohuproгноos on üles ehitatud haridus- ja sotsiaalasutuses osutatava teenuseliigi põhisel. Igale teenuseliigile on antud riskitase, mis tuleneb riskihindamise riskimaatriksist tervisekahjustuse tekkimise tõenäosuse ja tervisekahjustuse raskusastme kohta (Tabel 1). Terviseriski määramisel on võetud arvesse teenuste iseloomu (ööpäevaseid teenuseid osutavad asutused on prioriteet võrreldes päevastega), teenuste tarbijaskonna haavatavust ning eelneval kalendriaastal teostatud riikliku järelevalve käigus leitud puuduseid asutuste elukeskkonnas, mis võivad ohustada inimeste tervist.

Tabel 1. Riskihindamise maatriks

Tõenäosuse skaala	Terviserisk			
	A Vähetahtis	B Kerge	C Raske	D Väga raske
4 Väga kõrge				
3 Kõrge				
2 Keskmine			I ¹ , II ¹	
1 Madal				

¹ I koolieelsed lasteasutused; II täiskasvanute üldhooldekodud

Ohuproгноosile tuginedes kontrollitakse tervisekaitseõuete täitmist koolieelsetes lasteasutustes ja täiskasvanute üldhooldekodudes (Tabel 2).

Tabel 2. Ohuprognosis

Jrk nr	Kontrollitav asutus	Riskitas			Kontrollimise põhjus	Kontrolli põhimõtted	Kontrolli mahu prognoos (asutus)
		Kõrge	Keskmine	Madal			
I	Koolieelsed lasteasutused		X		<p>Riskitaseme määramisel on arvestatud, et Eestis on lasteasutus lapse elukeskkonna oluline osa, sest koolieelses eas laps viibib lasteasutuses 9–10 tundi päevas erinevalt enamikust EL riikidest, kus laps veedab lasteasutuses ainult 3–4 tundi ehk väikse osa ööpäevast. Seetõttu on väga oluline, et laps viibib tervislikus keskkonnas.</p> <p>Lapsi mõjutavad keskkonnariskid nagu kvaliteedinõuetele mittevastav joogivesi, halb sisekliima ja siseõhk, ebaturvalised mänguasjad ja mänguväljakud. Laps ei oska kogemuste puudumise tõttu ette näha keskkonnariske ja võib sattuda ohtlikesse olukordadesse.</p> <p>2024. aasta järelevalve tulemuste kohaselt esines 35% kontrollitud asutustest elukeskkonna nõuete rikkumisi. Enim puuduseid oli ruumidele, valgustusele, viimistlusele, sisekliimale ja mänguväljakutele kehtestatud nõuetele mittevastavuses. Katkised põrandakatted, mittevastavad mänguatraksioonid, niiskuskahjustustega laed/seinad, mitteakohased mänguasjad (väikesed detailid) ning lapsele kättesaadavad kemikaalid võivad põhjustada vigastusi, mürgistusi ja lämbumisohtu.</p>	<p>Asutuses kohapeal kontrollitakse täieliku kontrolli formaadis üldnõudeid, nõudeid maa-alale, hoonetele, ruumidele, ruumide sisustusele, viimistlusele, sisekliimale ja korrashoiule ning töötajate tervisetõendeid nakkushaiguste suhtes.</p>	Kontrollitakse 20% asutustest
II	Täiskasvanute üldhooldekodud		X		<p>Riskitaseme määramisel on arvestatud teenuse ööpäevaringsust, pikaajalisust ja teenuse saajate haavatavust.</p> <p>Teenuse saaja ei ole valdavalt võimeline puudustele tähelepanu juhtima või kaebust esitama, sageli puudub inimene, kes ära kuulaks ning tema eest seda teeks.</p> <p>2024. aasta järelevalve tulemuste kohaselt esines 17% kontrollitud asutustest elukeskkonna rikkumisi. Enim puudusi esines ruumide korrashoius ja sisseseades, elu- ja magamistubades, sisekliimaga. Ruumidesse paigutatakse rohkem kliente kui lubavad tervisekaitsenõuded, seetõttu ei ole klientidel piisavalt liikumisruumi ja hügieenitoiminguteks vajalikke seadmeid. Ruumid vajavad remonti, katkised/kulunud põrandakatted võivad põhjustada eakatel vigastuste ohtu. Niiskuskahjustustest aknapõskedel ja lagedel/seintel on tekkinud hallituskahjustusi. Hallitusseened põhjustavad allergiat ja nn haige maja sündroomi (millele on iseloomulik limaskestade ärritus, valu kurgus, kõha, hingeldamine, üldine väsimus, peapööritus, naha ärritusnähud ning raskematel juhtudel immuunsüsteemi talitluse häired).</p>	<p>Asutuses kohapeal kontrollitakse täieliku kontrolli formaadis üldnõudeid, nõudeid maa-alale, hoonetele, ruumidele, ruumide sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule ning töötajate tervisetõendeid nakkushaiguste suhtes.</p>	Kontrollitakse 50% asutustest